

INSTITUT ZA ŠUMARSKA ISTRAŽIVANJA
MINISTARSTVA ŠUMARSTVA N. R. HRVATSKE
GODINA 1948

SVEZAK 2

Ing. JOSIP ŠAFAR

PREBORNA ŠUMA
I
PREBORNO GOSPODARENJE

ZAGREB

1948

07. 1870
INSTITUT ZA ŠUMARSKA ISTRAŽIVANJA
MINISTARSTVA ŠUMARSTVA N. R. HRVATSKE
GODINA 1948 SVEZAK 2

Ing. JOSIP ŠAFAR

1571
PREBORNA ŠUMA
I
PREBORNO GOSPODARENJE

NAKLADNI ZAVOD HRVATSKE
ZAGREB 1948

PREDGOVOR

Na području naše države ima, prema statistici za godinu 1938., oko 40% šuma, u kojima se vodilo ekstenzivno do intenzivno preborno gospodarenje. Stoga je i razumljivo što se u nas o prebornoj šumi i o preborno gospodarenju već vrlo rano i mnogo raspravljalo.

U našoj stručnoj literaturi ima veći broj vrijednih radova s područja prebornog gospodarenja, no ipak nemamo dovoljno podataka, koji bi mogli poslužiti za veću primjenu u praksi. Razlog je tome taj, što su se tretirala samo pojedina pitanja ili se pisalo o problemima pojedinog šumsko-gospodarskog područja, te što se nisu osnivale trajne pokusne plohe.

Intenzivan razvoj naše privrede nužno uvjetuje, da se istraživanja naših prebornih šuma prošire i da se dublje uđe u problematiku njihova budućeg razvoja u svrhu povećanja proizvodnosti šumskog gospodarenja.

Unapređenje šumske proizvodnje potrebno je nadasve zato, što su naše šume nedovoljno njegovane te im je prirast ne samo malen, nego je i loš, dok je potražnja drvne sirovine i u nas i u inozemstvu sve veća.

Raznim načinima uredne preborne sječe može se vrlo mnogo utjecati na povećanje i kvantitativnog i kvalitativnog prirasta. Budući da je uzgajanje prebornom sječom, napose u prebornim šumama, najsavršeniji ili bar jedan od najsavršenijih ali i najtežih načina šumskog gospodarenja, ono je imalo mnogo pristaša i mnogo protivnika. Na osnovu nepovoljnih iskustava dosadašnjeg gospodarenja, u novije doba sve više prodire zahtjev, da se šume uzgajaju i prebornom sječom i da im se prirodnijim sastavom povećava otpornost.

Preborna šuma i preborno gospodarenje vrlo je složen problem, pa se ukazala potreba, da se dosadašnja iskustva prakse i istraživanja što šire obuhvate i da se ukratko obrade u posebnoj publikaciji — prije negoli se pređe na objavljivanje rezultata započetih istraživanja o pojedinim problemima. Takav informativan prikaz bio je potreban i zato, da se na osnovu proširenog poznavanja biti i sastava preborne šume i tehnike naprednog gospodarenja mogu povući zaključci za daljnji intenzivniji rad prakse i za otvaranje aktuelnih problema istraživanja.

Ovaj rad o prebornoj šumi i prebornom gospodarenju, koji se predaje našoj stručnoj šumarskoj praksi, ne može se smatrati potpunim. Ima mnogo posebnih pitanja, koja treba više i bolje osvijetliti, pogotovo na osnovu iskustva i metodičkih istraživanja u našim šumama.

SADRŽAJ

Uvod	1
Razvoj ideje prebora	2
Što je preborna šuma?	5
Ekološki faktori i razvoj preborne šume	11
Biotski faktori i razvoj preborne šume	15
Sastav i značajke preborne šume	21
Mladi naraštaj	21
Smjesa stabala	24
Važniji taksatorski elementi	25
Sastojinski razredi stabala	25
Biološki razredi	25
Debljinski razredi	27
Broj stabala	29
Drvna zaliha	31
Prirast	35
Kvalitet stabala	38
Bonitet	39
Vremenski faktor	42
Potrajnost	44
Normalnost	45
Cilj gospodarenja	50
Prirodna sposobnost	51
Zaštitna i estetska uloga	52
Pretvorba šuma u preborni oblik	54
Tehnika gospodarenja	58
Načini prebornog gospodarenja	58
Potpuna preborna sječa	59
Preborno-grupimična sječa	60
Neprekidno trajna šuma	62
Preborna sječa u sastojinama sa dva do četiri sloja krošanja	64
Tehnika uzgajanja i njegovanja drvene zalihe	65
Uređivanje	71
Metode formula	73
Metode kontrola	78
Metode šurića	85
Zaključak	90
Literatura	97